

Minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen) aan 1) hoge commissaris te Djakarta (Hirschfeld) en 2) gouverneur van Nieuw-Guinea (Van Waardenburg), 20 maart 1950

Alleen voor 1.

Mede namens Stikker.

Uw 297. Ons viel op dat RIS-nota gedateerd 6 Maart eerst 16de daaraan volgend doorgeseind. Wij zouden op prijs stellen indien dergelijke demarches onverwijld worden doorgegeven met gelijktijdige mededeling aan betrokken RIS-Ministerie dat inhoud nota telegrafisch doorgegeven Nederlandse Regering en instructies worden afgewacht. Voorts moge onder aandacht gebracht dat blijkens bewoordingen RIS-nota de RIS-Regering zich wendt tot Nederlandse Regering, terwijl in Uwerzijds voorgesteld antwoord - met inhoud waarvan overigens in algemeen kan ingestemd - steeds gesproken van Hoge Commissariaat dat blijkt, dat dit handelt op instructie van en namens Nederlandse Regering. Verband bovenstaande en enkele andere nodig geachte wijzigingen en toevoegingen verzoeken volgende antwoord aan Luar Negeri overhandigen:

Voor 1 en 2.

'Het Hoge Commissariaat van het Koninkrijk der Nederlanden heeft de eer in opdracht van de Nederlandse Regering, in antwoord op de nota van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van de RIS d.d. 6 Maart j.l. nr. 458-L-3-A-3, het volgende ter kennis van de Regering van de RIS te brengen. De Nederlandse Regering moge ten aanzien van de uiteenzetting welke in de alinea's 6 t/m 9 van genoemde nota wordt gegeven, harerzijds het volgende opmerken. Tijdens de bespreking, welke op 4 Februari tussen o.m. de heren Minister Suparmo, Gouverneur van Waardenburg en Mr. Gieben over N-Guinea vraagstukken plaats had, waarbij Z.E. Minister Suparmo de suggestie deed een bezoek te zullen brengen aan N-Guinea, teneinde de ambtenaren gerust te stellen en voor te lichten, werd, naar aanleiding van de uiteenzettingen van de Gouverneur van N-Guinea, overeengekomen hiermede te wachten totdat een beslissing t.a.v. het primaire vraagstuk der nationaliteit zou zijn bereikt. Eerst nadat op dat punt de meningen tot elkaar zouden zijn gekomen, zou van een zodanig bezoek een nuttig effect zijn te verwachten, terwijl bij een eerder bezoek de mogelijkheid niet uitgesloten mocht worden geacht, dat hierdoor de verwarring slechts zou worden vergroot. Ook zou eerst ten aanzien van de oorzaken der gerezen moeilijkheden klaarheid dienen te worden verkregen. Na de terugkeer van de heer Van Waardenburg naar Hollandia deed Minister Suparmo door tussenkomst van het Hoge Commissariaat de medewerking verzoeken van de Gouverneur van N-Guinea om toch reeds dadelijk N-Guinea, in aansluiting op zijn reis naar Makassar en Ambon, te kunnen bezoeken, doch dan voornamelijk voor het plegen van overleg met de Gouverneur. Teneinde de Regering van de RIS in deze zoveel mogelijk ter wille te zijn, was de Gouverneur van N-Guinea, ondanks de daaraan verbonden bezwaren en ondanks de oorspronkelijke afspraak om een zodanig bezoek voorshands uit te stellen, bereid hieraan zijn medewerking te verlenen. Onder deze omstandigheden lag het voor de hand, dat door de Gouverneur van N-Guinea in overweging werd gegeven, zowel in verband met de te Hollandia heersende geprikkelde stemming, alsmede om redenen van accommodatie, ten aanzien van de samenstelling van dit gezelschap enige beperkingen in acht te willen nemen. In dit verband meent de Nederlandse Regering erop te moeten wijzen, dat de juiste samenstelling van het gezelschap, hetwelk deze reis naar Makassar, Ambon en daarbij aansluitend naar Hollandia zou maken, niet tevoren werd medegedeeld - gesproken werd over Minister Suparmo met een een of twee adviseurs, met name de heren Aris Munandar en Bunjamin - terwijl ook overigens de instelling als zodanig van een commissie voor dit vraagstuk bij besluit van de President van de RIS van 26 Januari nr. 26/50 eerst bij de

onderhavige nota van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van 6 Maart nr. 458-L-3-A-3 ter kennis werd gebracht van het Hoge Commissariaat. Het wordt in hoge mate betreurd, dat de Regering van de RIS de mening is toegedaan, dat de Gouverneur van N-Guinea heeft nagelaten jegens de Regering van de RIS die normen van hoffelijkheid en wellevendheid in acht te nemen, welke geacht moeten worden te gelden in het verkeer tussen twee bevriende soevereine en onafhankelijke staten. Zoals uit het voorgaande is kunnen blijken, acht de Nederlandse Regering geen grond voor die mening aanwezig. Ook ten aanzien van het in de alinea's 10 t/m 15 der nota besproken punt van de voorlichting aan de ambtenaren in N-Guinea dient op de op 4 Februari te Djakarta gehouden bespreking te worden teruggegrepen. De bij deze bespreking door Minister Suparmo gedane suggestie een bezoek te brengen aan N-Guinea, had ook ten doel de ambtenaren gerust te stellen en voor te lichten. Zoals hierboven werd uiteengezet kwam men bij deze bespreking tot de conclusie, dat het de voorkeur verdiende een zodanig bezoek voorlopig uit te stellen, totdat de meningen t.a.v. het primaire vraagstuk der nationaliteit, alsmede ook t.a.v. de oorzaken der gerezen moeilijkheden, tot elkander zouden zijn gekomen, aangezien anders de verwarring door een zodanig bezoek slechts zou worden vergroot. In het licht van het bovenstaande lag het uiteraard voor de hand, dat de Gouverneur van N-Guinea, zolang nog geen beslissing t.a.v. deze vraagstukken zou zijn bereikt, zich op het standpunt stelde, dat de voorlichting aan de ambtenaren in N-Guinea in de eerst plaats door hem moest worden verzorgd. De Nederlandse Regering veroorlooft zich tenslotte erop te wijzen, dat de op 4 Februari door Minister Suparmo toegezegde informele nota, waarin het standpunt van de Regering van de RIS met betrekking tot het vraagstuk van de nationaliteit der inwoners van N-Guinea werd toegezegd, de Nederlandse Regering tot dusver nog niet heeft bereikt.'